

Coimisiún na Scrúduithe Stáit
State Examinations Commission

Leaving Certificate 2011

Marking Scheme

Bulgarian

Higher Level

Схема за оценяване и критерии

Първа част

(30 /100)

1. Какво е значението на думите в текста?

а) реторика

1 точка

изкуство да се говори умело и убедително пред публика

б) лозунг

1 точка

основен инструмент на политическата пропаганда, лесно запомняща се фраза целяща да стимулира политическо действие или да промени нагласите

в) традиция

1 точка

ценности, умения и практики, които отразяват същностните характеристики на всяко общество и които то съхранява във времето, предавайки ги от поколение на поколение

г) размирици

1 точка

нарушаване на мира и спокойствието, вълнения, безредици, въстание

д) догма

1 точка

установената вяра и доктрина от религия или идеология, неподлежаща на обсъждане или съмнение и приета за безусловна истина

2. Защо определени групи и „много хора на водещи позиции” имат интерес да инструментализират теории за „борбата между културите”?

5 точки

За да установяват „властови позиции с агресивни средства. Всяко такова разширяване на властта се нуждае разбира се от съответна културна реторика по културните арени.”

3. „Трябва ли да се разглеждат отделните културни сфери от гледната точка на различното или на общото?” Какво е мнението на автора?

5 точки

Авторът търси сходствата между културите, общото в тях, той твърди, че „могат да се открият безброй много исторически примери за това, че нещото, което ние обозначаваме като Запад, е било повлияно от така наречения Изток по един всеобхватен, отиващ много дълбоко, начин – в продължение на столетия от всевъзможни традиции и творчески развития, идеци от ислямския свят.”

4. Какво според автора е определяло развитието на човечеството?

5 точки

„Развитието на човечеството е определяно от взаимни влияния и преливания на култури, които изобщо не съответстват на обичайното мислене в

противоположности. Нашата теза е, че културите не се борят, а се преливат една в друга.”

5. Според автора, кои са причините за конфликтите между народите?

5 точки

„А що се отнася до конфликтите, когато се погледне по-внимателно, зад тях почти винаги се откриват тежки социални причини.” Като пример авторът посочва размириците в Дарфур, задълбоченият анализ на които разкрива реалните социални причини на този конфликт.

6. „В момента, в който се каже, че ние нямаме нужда да възприемаме каквото и да било от чуждото, че ние не се интересуваме от чуждото, то вече нямаме култура.” На какво се основава това заключение на автора?

5 точки

Културите по принцип са „открити”, отворени към „другия” свят и това е основна тяхна черта, „в търсенето на форма и израз, съответстващи на преживяванията на съответните хора, те отново и отново гледат към чуждото, използват го, ... от една страна те се отразяват в него, а от друга се учат и по този начин се развиват.”

Втора част

(30/100)

„Това е напълно типично за най-тежките случаи в човешката история. Тези наочници и преди всичко тази абсолютно фатална, разрушителна смъртоносна идеология, че всичко, което е ценно, произхожда от някакви по същество собствени традиции и следователно няма никаква нужда да се гледа отвъд ръба на чинията.”

Съгласни ли сте с автора, че липсата на интерес към другите представлява опасност за човечеството?

(около 100 думи)

30 точки

Лична интерпретация, ясни и непротиворечиви идеи.

Кандидатът би могъл да развие темата, опирайки се на авторската теза, че по принцип културите – ако заслужават това име – са «открити», «отворени» към обкръжаващото ги – те едновременно го изследват и се отразяват в него. Всяка култура изгражда понятията си във взаимодействие с другите култури, затова културите се оглеждат една в друга, което означава, че всяка култура по някакъв начин «съдържа» в себе си всички останали. Осъзнаването на тази връзка е важно за разбирането на свързаността ни с «другите» и на общочовешките културни стойности. Неразбирането на тази «свързаност» означава неразбиране на нещо основно в културния процес, опростява представата за същността на културното развитие и ограничава понятието «култура» до нещо самодостатъчно и затворено само в себе си. Тази представа отчуждава културата от другите култури, но като че ли и самата култура се отчуждава от себе си и се превръща в догма – неразбираща и неразбираема, нетолерантна към другите, агресивна, пораждаща расизъм и конфликти.

Трета част

(40/100)

Напишете съчинение (минимум 300 думи) на една от следните теми:

1. Другият - това съм аз

или

2. „Повечето хора са толкова щастливи, колкото са решили да бъдат.”
Абрахам Линколн (16ти президент на САЩ: 1809 – 1865)

40 точки

Умение за създаване на цялостен, логически последователен (кохерентен и кохезивен) текст, целенасоченост на аргументацията, езикова компетентност и речеви умения.

Бележки:

При оценяването на отговорите от първите две части се прилагат следните критерии:

- 1. Яснота и точност на израза** – кандидатът разбира добре въпросите и знае как да отговори ясно и точно – 30% ;
- 2. Свързаност и непротиворечивост на отговорите** – кандидатът използва откъси от текста, които са адекватни на мисълта му, идеите му са непротиворечиви и композицията на съчинението следва определена логика – 30% ;
- 3. Езикова компетентност** – кандидатът умее свободно да изразява идеи си, езикът на изказването му е ясен и точен – 30% ;
- 4. Конвенционални умения** – кандидатът владее и прилага граматичната норма и правописа на съвременния български книжовен език.

